

Pač mulca**Patti Smith: PAČ MULCA**

Modrijan, 2011;

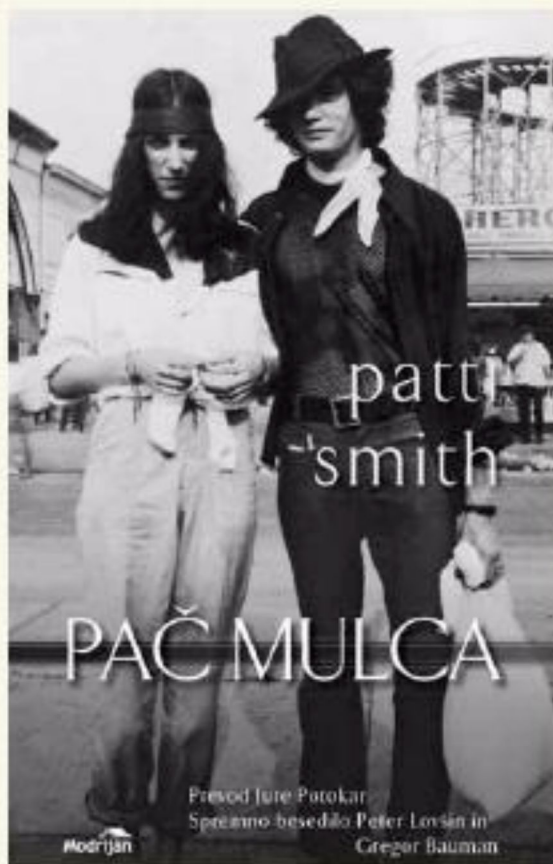
312 str;

prevod: Jure Potokar

Nimam jasnega odgovora, zakaj dve leti po izidu zagotovo ene izmed kulturnih knjig, ki jo lahko od lanske jeseni beremo tudi v slovenskem prevodu, opozarjam bralstvo Razpotij nanjo. Mogoče zato, ker je njena avtorica, glasbenica in vsestranska umetnica Patti Smith, ravno letos poleti po petih letih izdala nov album, Banga. Mogoče pa tudi zaradi fascinacije nad dejstvom, da je Smithova svoj dolg ali, bolje rečeno, svojo obljubo nekdanjemu sopotniku Robertu Mapplethorpu, da bo napisala njuno življenjsko zgodbo, s to knjigo več kot odlično poravnala oziroma jo izpolnila.

Pravzaprav se v knjigi ves čas čuti sledenje ritmu »nadpovprečnega« življenja, ki ga je novovalovska umetnica živela in ki je bilo v prvi vrsti – pristno. To dokazuje tudi njeno pisanje, ki zaradi svoje preprostosti in neambiciozne namere, da bi »popisala resnične dogodke«, predstavlja izviren in prvinški pogled s prve roke. Pač mulca ni samo (avto)biografski zapis umetnice, ki je neločljivo povezana z vzponi in padci mladostne romantične zveze in boemskega življenja, pač pa gre za tekočo pripoved o vzponu dveh umetnikov: nje, ki se kuje v likovno umetnico, pesnico in glasbenico, in njega, ki se skozi celotno življenje poskuša približati svojemu vzorniku Andyju Warholu, medtem pa sam postaja eden pomembnejših konceptualnih fotografov svoje generacije.

Robert Mapplethorpe (1946–1989), umetnik, fotograf, Pattijin sopotnik in prijatelj, je bil najpomembnejša oseba v njenem umetniškem življenju. Njuno precej filmsko srečanje julija 1967, ko sta se oba kot dvajsetletnika zatekla v Brooklyn, ju je v trenutku

zblížalo. V želji, da bi uspela kot umetnika, sta se komaj prebijala skozi vsakdan, pogosto celo stradala; če pa že nista bila lačna, jima je vedno zmanjkovalo denarja za vse tiste umetniške radosti, po katerih sta hrepenela. Patti v knjigi opisuje, kako sta si lahko privoščila samo eno vstopnico za muzej: tisti, ki je vstopil, je drugemu podrobno opisal vse, kar je videl. Kljub temu sta ves čas ustvarjala, ona risbe in kasneje poezijo, on kolaže in instalacije. Navdih sta najpogosteje našla drug pri drugem in drug v drugem. Pattino pisanje, ki je pravzaprav pripoved o svetu, ki je oddaljen samo dobrih štirideset let, se z – priznam – zavidljivim očesom, vajenega provincialnega življenja, zdi svetlobna leta daleč. Čarobna šestdeseta in sedemdeseta leta prejšnjega stoletja, ki sem jih sama seveda podoživljala šele z zamikom (tam nekje v času slovenske osamosvojitve, ko je Oliver Stone posnel film o Jimu Morrisonu in sem si ga kako leto kasneje ogledala v mali dvorani Kulturnega doma v Novi Gorici) je Patti doživela »s prve roke«; še več, osebnosti, ki so zaznamo-

vale ne samo zgodovino glasbe, temveč tudi tedanjo popularno kulturo (Jimi Hendrix, Janis Joplin, Jim Morrison, Andy Warhol ...), je imela priložnost srečevati, nekatere je tudi spoznala, pa čeprav samo bežno.

Pač mulca (*Just Kids*), ki sta jo v slovenščino prevedla Gregor Bauman in Peter Lovšin, je tiste vrste ljubezenska zgodba, ki navdihuje. In če si ob branju zavrtiš še kakšno Pattino staro uspešnico, morda tisto, ki je ni pozabil odpeti niti njen soavtor Bruce Springsteen na letošnjem koncertu v bližnjem Trstu, avtorici legendarnih tekstov preprosto priznaš genialnost – veličino v preprostem. V kulinarinem jeziku bi prosto po Mladini dejala: s kruhom pomazano.

Petra Kolenc

Ritualni pristop k novinarstvu**Dejan Jontes: NOVINARSTVO KOT KULTURA: MITI IN VREDNOTE**

Založba FDV, 2010;

155 str.

Dr. Dejan Jontes predstavi kulturno (ritualno) analizo novinarstva, ki pomeni zunanjo kritiko novinarstva, s katero poskuša dekonstruirati prevladujoče predpostavke o novinarstvu, v prvi vrsti njegovo sporočilnostno funkcijo in objektivnost. Ritualni pristop v novinarstvu (ki črpa predvsem iz dela antropologa Victorja Turnerja) ne razloži le vloge novinarstva v družbi, temveč tudi samo delovanje novinarstva, in sicer preko obravnave medijskih dogodkov, ritualizirane uporabe medijev in ritualiziranega novinarskega dela. Na podlagi teh premis se loti obravnave novinarskega diskurza v kakovostnem tisku ter reprezentacije novinarjev in novinarstva v novinarskih nagradah in novinarskih učbenikih, pri čemer izpostavi razlike med novinarji, novinarski-